

ΔΙΕΘΝΕΣ ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η αρχαιολογία της πειρατείας στην αρχαιότητα

υπό την αιγίδα του Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Πρόγραμμα

Πέμπτη 5 & Παρασκευή 6 Οκτωβρίου 2023

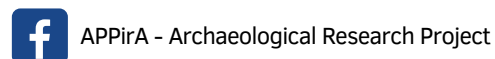
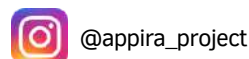
Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος»

Κεντρικό Κτίριο (Προπύλαια) Πανεπιστημίου Αθηνών

Πανεπιστημίου 30, Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

INTERNATIONAL HYBRID CONFERENCE

The archaeology of piracy in antiquity

under the auspices of the Department of History & Archaeology of the University of Athens

Program

Thursday & Friday, October 5 & 6, 2023

“Ioannis Drakopoulos” Amphitheater

Central Building (Propylaea) of the University of Athens

30, Panepistimiou Str., Athens

ATHENS 2023

Σύνδεσμοι διαδικτυακής παρακολούθησης / Online attendance links

Πέμπτη, 5 Οκτωβρίου 2023: Πρωινές συνεδρίες (ώρα έναρξης: 9.15 π.μ.)

Thursday, October 5, 2023: Morning sessions (start time: 9.15 am)

❖ <https://bit.ly/45Oothz>

Πέμπτη, 5 Οκτωβρίου 2023: Απογευματινές συνεδρίες (ώρα έναρξης: 15.30 μ.μ.)

Thursday, October 5, 2023: Afternoon sessions (start time: 15.30 pm)

❖ <https://bit.ly/3EW1d5z>

Παρασκευή, 6 Οκτωβρίου 2023: Πρωινές συνεδρίες (ώρα έναρξης: 9.00 π.μ.)

Friday, October 6, 2023: Morning sessions (start time: 9.00 am)

❖ <https://bit.ly/45GnArf>

Πέμπτη 5 Οκτωβρίου / Thursday October 5

9:00-9:15 Προσέλευση / Arrival of participants

9:15-9:30 Έναρξη & χαιρετισμοί / Opening & welcoming remarks

ΠΡΟΣΕΓΓΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑΣ /

APPROACHING THE ARCHAEOLOGY OF PIRACY

Προεδρείο / Chair: Γιώργος Βαβουρανάκης / Giorgos Vavouranakis

9:30-10:00 Βαγγέλης Σαμαράς / Vangelis Samaras

Μια εισαγωγή στην αρχαιολογία της πειρατείας

An introduction to the archaeology of piracy

10:00-10:30 Γιώργος Κουτσακιώτης / George Koutzakiotis

Αναζητώντας ίχνη της κουρσάρικης δραστηριότητας στο Αιγαίο κατά τα νεότερα χρόνια. Από τις ιστορικές μαρτυρίες στα αρχαιολογικά κατάλοιπα

In search of traces of corsair activity in the Aegean Sea in Early Modern period: From historical testimonies to archaeological remains

10:30-10:45 Συζήτηση / Discussion

10:45-11:00 Διάλειμμα / Coffee break

ΟΙ ΤΟΠΟΙ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΤΩΝ / THE PLACES OF PIRATES

Προεδρείο / Chair: Στέλιος Κατάκης / Stelios Katakis

11:00-11:20 Πολυχρόνης Ινιωτάκης / Polychronis Iniotakis

Η πειρατεία στην αρχαία Κρήτη. Το παράδειγμα της Φαλάσαρνας στη δυτική Κρήτη

Piracy in ancient Crete: The example of Phalasarna in western Crete

11:20-11:40 Άρης Τσαραβόπουλος & Ευάγγελος Κρουστάλης / Aris Tsaravopoulos & Evangelos Kroustalis

Το πειρατικό ορμητήριο της Αιγιλίας και το ναυάγιο των Αντικυθήρων

The pirates' den of Aigilia and the Antikythera shipwreck

11:40-12:00 Κωνσταντίνος Παντζούρης / Konstantinos Pantzouris

Οι νησίδες ως τόποι πειρατών. Η αρχαιολογία της πειρατείας στην περίπτωση του Αγαθονησίου

The islets as pirate sites: The archaeology of piracy in the case of Agathonisi

12:00-12:15 Συζήτηση / Discussion

12:15-12:30 Διάλειμμα / Coffee break

ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ /

HOMERIC AND IONIAN SEA PIRATES

Προεδρείο / Chair: Νότα Κούρου / Nota Kourou

12:30-12:50 Ολυμπία Βικάτου & Βίβιαν Στάικου / Olympia Vikatou & Vivian Staikou

Από τους Ταφίους του Ομήρου στους κουρσάρους της Αγίας Μαύρας. Εξερευνώντας την ιστορία της πειρατείας στο κεντρικό Ιόνιο πέλαγος

From Homer's Taphians to the corsairs of Santa Maura: Exploring the legacy of piracy in the central Ionian Sea

12:50-13:10 Filip Budić

'Savage' Liburnians notorious for piracy: Reconsidering the concept of the Liburnian thalassocracy

«Άγριοι» Λιβυρνοί, διαβόητοι ως πειρατές. Επανεξετάζοντας την έννοια της λιβυρνικής θαλασσοκρατίας

13:10-13:30 Παναγιώτης Γουνελάς / Panagiotis Gounelas

Πλέοντας «πόντον ἐπ' ἀτρύγετον»... Η αρχαιολογία της πειρατείας στο Αιγαίο της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου

Sailing through 'the unresting sea': The archaeology of piracy in the Aegean of the Early Iron Age

13:30-13:45 Συζήτηση / Discussion

13:45-15:30 Μεσημβρινή διακοπή / Midday break

ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΙΚΑ ΠΛΟΙΑ /

MARITIME TRADE AND PIRATE SHIPS

Προεδρείο / Chair: Γιώργος Κουτσουφλάκης / Giorgos Koutsouflakis

15:30-15:50 **Νηρέυς Μαρκάκης / Nirefs Markakis**

Θαλάσσιο εμπόριο, ναυτική υπεροχή και πειρατεία στο στενό Πελοποννήσου-Κρήτης. Το νησί των Κυθήρων

Maritime commerce, naval supremacy, and piracy in the Peloponnese-Crete strait: The island of Kythera

15:50-16:10 **Ελένη Καλμπουρτζή / Helen Kalmpourtzi**

Εμπόριο και εξάλειψη της πειρατείας. Η περίπτωση της Ρόδου

Trade and elimination of piracy: The case of Rhodes

16:10-16:30 **Ιωάννης Νάκας / Ioannis Nakas**

Πειρατικά πλοία στο Αιγαίο. Μια συγκριτική και διαχρονική προσέγγιση της τυπολογίας των πλοίων που χρησιμοποιήθηκαν από τους πειρατές του Αιγαίου κατά την Κλασική και Ελληνιστική εποχή

Piratical ships of the Aegean: A comparative and diachronic approach of the ships used by the pirates of the Aegean during the Classical and Hellenistic period

16:30-16:45 **Συζήτηση / Discussion**

16:45-17:00 **Διάλειμμα / Coffee break**

Η ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΕΣ / PIRACY IN THE ARTS

Προεδρείο / Chair: Ευρυδίκη Κεφαλίδου / Eurydice Kefalidou

17:00-17:25 **Ελένη Μανακίδου / Eleni Manakidou**

Θαλασσινά τοπία και η σχέση των Αθηναίων με τη θάλασσα μέσα από τις παραστάσεις των αττικών αγγείων

Seascapes and the Athenians' relationship with the sea in Attic vase painting

17:25-17:45 **Σταμάτης Φριντζίλας / Stamatis Fritzilas**

Τυρρηνοί πειρατές και Διόνυσος. Η εικονογραφία μιας αρχαίας ιστορίας της πειρατείας

Tyrrhenian pirates and Dionysus: The iconography of an ancient story of piracy

17:45-18:05   **Αικατερίνη Μαρία Σανδαλή / Aikaterini Maria Sandali**
Οι «μυθιστορηματικοί» πειρατές του Ξενοφώντα Εφέσιου
The 'novelistic' pirates of Xenophon of Ephesus

18:05-18:15   **Συζήτηση / Discussion**

18:15-18:30   **Διάλειμμα / Coffee break**

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ / KEYNOTE LECTURE

18:30-19:00   **Jan Driessen**
Ληστικός or Can we really talk of pirates in the Bronze Age?
Ληστικός ή Μπορούμε πραγματικά να μιλάμε για πειρατές κατά την Εποχή του Χαλκού;

19:00-20:00   **Δεξίωση / Reception**

Παρασκευή 6 Οκτωβρίου / Friday October 6

ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ / PIRACY IN THE BRONZE AGE EASTERN MEDITERRANEAN

Προεδρείο / Chair: Λευτέρης Πλάτων / Lefteris Platon

9:00-9:20 Άγγελος Παπαδόπουλος / Angelos Papadopoulos

Πολεμιστές, οικονομία και πειρατεία. Ένα ιδιαίτερο κοινωνικό τρίπτυχο στην Ανατολική Μεσόγειο της Εποχής του Χαλκού

Warriors, economy, and piracy: A peculiar social triptych in the Bronze Age Eastern Mediterranean

9:20-9:40 Χρυσοβαλάντη Παπαναστασοπούλου / Chrysovalanti Papanastassopoulou

Πειρατεία στις επιστολές της Αμάρνα; Η διαμαρτυρία του βασιλιά της Alashiya και ο επίμονος Rib-Addi της Βύβλου

Piracy in the Amarna letters? The protest of the king of Alashiya and the persistent Rib-Addi of Byblos

9:40-10:00 Ανδρέας Λαδάς / Andreas Ladas

Αναζητώντας ξυλεία στα λημέρια των πειρατών. Τα νέα δεδομένα στη ναυπήγηση πλοίων στο τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού και στις αρχές της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου

Seeking timber in the pirates' lairs: The new facts at the end of the Late Bronze Age and the beginning of the Early Iron Age

10:00-10:15 Συζήτηση / Discussion

10:15-10:30 Διάλειμμα / Coffee break

ΠΕΙΡΑΤΕΣ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΤΗΣ 2ης ΧΙΛΙΕΤΙΑΣ ΠΚΕ / PIRATES IN THE 2nd MILLENNIUM BCE AEGEAN

Προεδρείο / Chair: Βασίλης Πετράκης / Vassilis Petrakis

10:30-10:50 Δημήτρης Σακκάς / Dimitris Sakkas

Αναζητώντας την πειρατεία στο Αιγαίο της Μέσης και της πρώιμης Ύστερης Εποχής του Χαλκού

Searching for piracy in the Middle and early Late Bronze Age Aegean

- 10:50-11:10** **Πέτρος Κουνούκλας / Petros Kounouklas**
Ληϊστορες Λοκροί στη μυκηναϊκή εικονογραφία του Κύνου
Lokrian freebooters in the Mycenaean iconography of Kynos
- 11:10-11:30** **Λεωνίδας Βοκοτόπουλος / Leonidas Vokotopoulos**
Οι οχυρωμένες θέσεις της Κρήτης του 13ου/12ου αι. ΠΚΕ και η ανασφάλεια στη θάλασσα
The Cretan fortified sites of the 13th/12th c. BCE and insecurity at sea
- 11:30-11:50** **Κωνσταντίνος Τσονάκας / Konstantinos Tsonakas**
Τα πολλαπλά πρόσωπα των θαλασσοπόρων κατά τη Μυκηναϊκή Ανακτορική περίοδο
The multiple personae of the seafarers during the Mycenaean Palatial period
- 11:50-12:05** **Συζήτηση / Discussion**
- 12:05-12:20** **Διάλειμμα / Coffee break**

ΠΡΩΙΜΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ / EARLY AEGEAN AND PIRACY

Προεδρείο / Chair: Γιάννης Παπαδάτος / Yiannis Papadatos

- 12:20-12:40** **Νάντια Γιαγκουδάκη / Nadia Giagoudaki**
Αναζητώντας τις απαρχές της πειρατείας στο Αιγαίο: Εμπόριο και θαλάσσιες επιδρομές κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
Seeking the origins of piracy in the Aegean: Trade and maritime raids during the Early Bronze Age
- 12:40-13:00** **Αναστασία Αγγελοπούλου / Anastasia Angelopoulou**
Η τέχνη του πολέμου στο προϊστορικό Αιγαίο. Πρωτοκυκλαδικές οχυρωμένες ακροπόλεις και όπλα
The art of war in prehistoric Aegean: Early Cycladic fortified citadels and weapons
- 13:00-13:20** **Παναγιώτης Τζοβάρας / Panos Tzouvaras**
«Εμποροι» ή «πειρατές»; Τα τεχνικά χαρακτηριστικά των τύπων πλοίων της Ύστερης Νεολιθικής-Πρώιμης Εποχής Χαλκού σε συνάρτηση με τη χρήση τους
'Merchants' or 'pirates'? The technical properties of the Late Neolithic-Early Bronze Age boat types of the Aegean in relation to their functions

13:20-13:40 Μαρίνα Πλατή & Ελένη Μάρκου / Marina Plati & Eleni Markou

Παρουσίαση του εκπαιδευτικού προγράμματος «Η πειρατεία στις αρχαίες Κυκλάδες»

Presentation of the educational program "Piracy in the ancient Cyclades"

13:40-14:00 Συζήτηση / Discussion

**14:00-15:00 Τελική Γενική Συζήτηση — Λήξη Συνεδρίου / Final General Discussion —
End of the Conference**

